

Pesachim 115a

אמר רבינא, אמר לי רב משרשיא בריה דרב נתן, הכי אמר הלל משמיה דגמרא,
 Blah blah blah says that blah blah says that Hillel (the amarah) said in the name of
 the gemara,

לא ניכרוך איניש מצה ומרור בהדי הדדי, וניכול. משום דסבירא לן מצה בזמן
 People should not sandwich matzah and maror together, and eat it. Because
 Matzah is

הזה דאורייתא, ומרור דרבנן. ואתי מרור דרבנן, ומבטיל ליה למצה דאורייתא.
 בית and קרבן פסח (because it was linked to the דרבנן, דאורייתא and maror is
 nowadays. And the Maror will come and cancel out the מצה. And we
 don't want that. (Hillel believed that some mitzvot overpower the other. Here, the
 taste of the maror is so much stronger than the מצה that it overpowers it.)

ואפילו למ"ד מצות אין מבטלות זו את זו, ה"מ דאורייתא בדאורייתא, או דרבנן
 And even if you hold that mitzvot can't cancel each other out, that only applies if
 you have 2 דאורייתא's or 2

בדרבנן. אבל דאורייתא ודרבנן אתי דרבנן ומבטיל ליה לדאורייתא. מאן תנא
 דרבנן's. If you have 1 דאורייתא and 1 דרבנן, they can cancel each other out. Who is
 the תנא

דשמעת לי' מצות אין מבטלות זו את זו? הלל היא. דתניא אמרו עליו על הלל
 That taught us זו את זו? Hillel (the tannah). We learn in a ברייתא
 that Hillel (the tannah)

שהיה כורכן בבת אחת ואוכלן. שנאמר "על מצות ומרורים יאכלוהו." אמר
 Would sandwich together and eat it. As it says in the torah "with מצה and מרור
 you should eat it (the korban pesach)" Says

רבי יוחנן חולקין עליו חביריו על הלל, דתניא יכול יהא כורכן בבת אחת
 Rabi Yochanan, his friends argued against Hillel (the tannah). That you may have
 thought that you are supposed to eat it in a sandwich

ואוכלן כדרך שהלל אוכלן. תלמוד לומר על מצות ומרורים יאכלוהו אפילו זה
 And eat it like Hillel (the tannah). But the mishna says that you eat even this
בפני עצמו וזה בפני עצמו. מתקיף לה רב אשי: אי הכי, מאי אפילו? אלא אמר

By itself and this by itself. Rav Ashi says if so (that they're arguing) then why did they say "even"? Rather,

רב אשי האי תנא הכי קתני: יכול לא יצא בהו ידי חובתו אא"כ כורכן בבת אחת

Rav Ashi says, this is what the ברייתא meant to say: You might have thought that as a sandwich is the only way to do the מצוה

ואוכלן כדרך שהלל אוכלן. תלמוד לומר על מצות ומרורים יאכלוהו אפילו זה

Like how Hillel (the tannah) says. The mishna says you can eat them separately.

בפני עצמו וזה בפני עצמו. השתא דלא איתמר הלכתא לא כהלל ולא כרבנן

The gemara does not decide who the Halacha follows, like Hillel or the Rabbis.

מברך על אכילת מצה ואכיל. והדר מברך על אכילת מרור ואכיל. והדר אכיל

So we bless מצה and eat the מצה. Then we bless and eat the מרור. And then

מצה וחסא בהדי הדדי בלא ברכה זכר למקדש כהלל.

We eat מצה and מרור together, without a ברכה, as a remembrance of the בית הלל and המקדש.

Practical Halacha

Tur Orech Chayim:

Charoset

- Some say we don't dip the כורך sandwich into charoset because we already have 2 dippings.
- Some say we do dip the sandwich because you are fulfilling your מצוה of מרור then, so you must dip.

Leaning

- There is a doubt whether you lean when eating כורך. The מצה requires it, but the מרור does not. So most people do because of the מצה. (Because if you're fulfilling your obligation then, then you must lean. It just says by מרור that you don't need to. So theoretically you can.)

Speaking

- If Hillel the Tanna is right, then it is a good idea to not talk between the כורך until מרור and מוציא מצה by מרור and מצה of ברכות.
- If you want to do it in the best possible way, don't talk about things other than the מצוה.

זכר למקדש כהלל

- It's not a הפסק because it's related to the מצוה.
- When we say the paragraph, we shouldn't mention that Hillel included the קרבן פסח in his sandwich, because that's not what we're doing.
 - But if you do say it, it's okay because we know we don't have it.